

Tórøya Bjór

Tórshavn tlf. 13434
Leirvík tlf. 43038
Klaksvík tlf. 55454
Tvøroyri tlf. 71025

SÍÐAN 1888

Blómubúðin
»FLORA«

Hoydalsvegur 8
Tórshavn
Telefon 16044

sendir um alt landið:
bukettir - plantir
kransar og
brúðarbukettir

Tógvhandilin

igloo

Landavegur 2
tlf. 15264

Restorffs

Bryggjari
tlf. 14728

svarar eisini aftan á
kl. 17.

ATLAS
Tlf.:
ATLAS
14477
BÚÐIN

Bert útróðrar- menninir hava einki trygdarnet

sjónarmið

Ídag

Isak Matras, formaður í
Meginfelag Útróðrarmanna

At geva eina nágreiniliga lýsing av inntøkuviðurskiftum útróðrarmanna, generelt sjálvt um tað er fyri teir 7 bólkarnar, hagdeildin brúkar í síni uppseting, ella teir 8, tá opnir útróðrabátar verða tiknir við, verður ikki nøkur løtt uppgáva, og tað hevði helst verið skeivt fyri teir á báðum veingjunum at sett upp meðalinntøkur, so ómetaliga ójavnar hesar inntøkur eru frá báti til bát og frá tíðarskeiði til tíðarskeið, har nøkur verða knivskorin og onnur betur. Vit kundu fingið skeivar myndir, sum visast skal til seinni.

Til samanburðar hava vit tey sokallaðu hungursmarkini, sum eru mong í tali.

Til dømis minstalen, mintar forvinningur, timansløn, dagpeningur, avlamsløn, eldraveiting (støk og pør) o.s.v., o.s.v., sum alt hevur tað felags, at tey geva ikki smær uppá breyðið, um yvirhefur nakað breyð verður, men niðan fyri fleiri av hesum veitingum liggur hópur av útróðrarmönnum tíværri í inntøku hetta seinasta hálva árið.

Hagdeildin roknar ávegis til inntøkurnar við sínum hagtelum, men tíværri er hetta arbeiðið so umfatandi og stórt, at tilfarið verður eitt ár aftaná okkum. Meðaltøl út frá hesum kunnu gerast óálitandi í vissum førum. Taka vit t. d. 4 bátar, har 3 hava vunnið 50.000 krónur í part hjá manningini, meðan ein hevur 130.000 krónur í part, so sigur hetta myndugleikunum, at hesir hava 70.000 kr. í meðalinntøku. Hetta meta politikkarar kann góðtakast, um hetta ikki er javnan og útlitini eru betur framyvir, og teirra politisku avgerðir byggja so á hesar skeivu fyrirtreytir.

Okkum sigur hetta, at 3 av bátunum hava eina inntøku, sum als ikki kann haldast hús fyri, meðan tann fjórði so dánt hevur vunnið tað sum kreyst.

Rokna vit meðalinntøkur yvir longri tíðarskeið, so eiga vit ikki

at gloyma manningartalið. Siga vit ikki frá, um manningin er minkað við einum triðingi so geva vit eisini eina skeiva mynd av meðalinntøkum. Alternativt er so, at taka hvønn bát sær, um rætta myndin skal fram, og hetta verður rættuliga rúgvismikið. So vitt eg skilji, fer Dagblaðið, áðrenn hetta verður prentað, at gera útrokningar viðv. meðal-inntøkum hjá útróðrarmönnum út frá hagtelum fyri 1981. Sjálvur sleppi eg litið longur enn Dagblaðið, tí tøl fyri 1982 fyriliggja ikki rættuliga enn. Meti emin 1981 vera heldur óviðkomandi til tað blaðrúmd, sum skal til hvønn bát sær.

Vit mugu kortini ikki vera blind fyri, at tað eru tey hægstu inntøkulitini, og niður til meðal-inntøkurnar, sum draga eygað, og ávirka heilan og avgerðirnar.

Hesar sea ójovnu inntøkur er ikki nakað, sum sermerkir útróðurin, tí hetta finna vit í øllum skipabólkum, men bert útróðrarmenn hava einki trygdarnet undir sær, og sleppa niður um øll heimslins hungursmørk, um illa gongur.

Inntøkuviðurskifti útróðrarmanna tola nøkurlunda samanburð við teirra, sum arbeiða fiskin undan uppi á landi. Viðrar ikki, so er einki av riva í, og báðar stættir hava tað felags, at einki trygdarnet er undir.

Sjálvt útróðrarlivit í mun til annað sjólv, ja iðt er at bera saman. Uttanfyri landoddarnar, úti í Guds friu náttúru, kennir tú teg frian, sum maður kann vera. Tú hevur titt at rætta teg eftir, og mangt atberjast við, men hetta verður ein erligur bardagi. Er ringt lag á veðurgudunum, hevur tú teir at takast við, men tú kannst ongantið siga, at útnyrðingur sýtti teg. Tú hevur veður og streym og maður kann berjast við. Tú hevur tít plan fyri hvønn útróðrardag, sum sjálvandi ongantið heldur, men spennandi kann vera. Eigur tú so sjálvur sær fjallir, tú flýtur á, so

MU-formaðurin mælir í »sjónarmiðnum« m.a. til, at útróðrarmenn fáa minstuløn vetrarhálvárið, og at útróðrarmenn við opnum bátum eisini fáa minstaforvinning. Isak Matras víðger í »sjónarmiðnum« viðurskifti útróðrarmanna. Fyrr hevur Hogni Højgaard í »sjónarmiðnum« víðgjørt viðurskifti hjá handverkarum og Ingeborg Vinther hjá arbeiðsfólki

verður tvífalt spennandi og tú kennir teg tvífalt frian uttanfyri oddarnar. Øðrvisi, tá tú ert komin at landi. Burtur er alt tað fria, erliga og opna, sum tú finnur á arbeiðsplássið títum. Dult, loyndarfullt og óskiljandi er tað, sum síðan fer fram við veiðuni.

Hann fær veiðuna uppá land, og missir so fullkomiliga takið á henni. Um hann fær nakað ella einki í sín part er honum ókunnugt, um góðskan er, so sum teir finnu ynskja, ella alt er B ella X, veit hann heldur einki um. Grillurnar siga eitt í dag eitt annað í morgin. Eisini eru nú so mangir umsitarar, sum taka ræðið, at teir trækka uppá halan á hvørjum øðrum, og allir hava hvar sína grillu og hvar síni boð at geva. Einasta sum við vissu kann sigast um hesar umsitarar er, at teir skulu hava triggjar ferðir so høga inntøku sum útróðrarmaðurin, uttan mun til, hvussu litið er til avlops at býta.

Hesir umsitarar hava sum eina høvuðsuppgávu at halda hesar frisinnaðu, fribornu útróðrarmennirnar burtur frá øllum álitisessum, og reka teir úr teimum, teir sita í í dag. Ein viljaleysan bólk av ja-ja-sigarum. Fritt feryskt initiativ. Hvussu hetta so fer at eydnast.

Stingur frisiníð høvðið fram, og menn fara at tosa um t.d. at fáa fær egningsarrúm og stampagoymslu sjálvir, so fara kreftirnar í gongd, sum eru duldar í sínum verki, men sum sviða so mikið fastari.

Vit kunnu ikki vera nóg takksamir fyri tey útróðrarpláss, har kommunan er við í ætlanum, um at byggja og at finna afturgjaldingsarskipanir, tí egin skúrur og stampagoymsla er fyrsta stigið at loysa seg úr høftum.

Havi kanska verið í so grammur við teim myrku litunum, men teir eru so átrokandi í vetur, men lat okkum leggja á annan bóg.

Alt hetta óvissa, ójavnna og litla er kortini nakað, sum útróðrarmenn eru vanir við, og hava livað

við, men nú eru samfelagsskyldurnar øktar ov nógv í mun til inntøkurnar. Her má víðurlag til av onkrum slag, fyri at klára tær festu skyldurnar, tá óveður er og upplægur, men tað er ikki neyðugt at geva okkum nakað, bert lata okkum behalda eitt sindur frægari av veiðuni takk.

Okkara krav er hetta. Gev okkum tað, okkum tilkømur. Sær hetta øgiligt út? Aldri hevur krav okkara verið størri.

Sundurgreinað sær hetta kravið so út:

- 1) Avreiðingarprisirnar á toski, millumfiski og hýsu upp, so vit fáa somu nýttu av Ráfiskagrundinum, sum aðrir fiskimenn.
- 2) Minstuløn í hvussu er vetrarhálvárið.
- 3) Minstaforvinning til opnar útróðrabátar eisini, og til bátar omanfyri 100 BRT. uttanfyri 100 fjórðingar úr Føroyum.
- 4) Stuðul til útróðrabátar í kreppu á sama plani, sum størri fiskiskip.
- 5) Trygdargrunn veiðumanna at umfata bátar og skip eisini, móti bert flakavirkjum nú.
- 6) Lim í Fiskivinnuráðið, tá tað liggur fyri, og í aðrar álitisessir, okkum tilkømur.
- 7) Skriftligar upplýsingar til Ráfiskanevndina, frá øllum sum selja fisk og fiskaúrdrátt, so sum lógin fyriskipar.
- 8) Egningsarlen upp til eitt ávíst tal skattafria, so t.d. pensionistar fáa engt, uttan at missa pening.
- 9) Við til at leggja Íslands-kvotuna tilrættis, sum vit fyrra árið, men ikki í fjør.

Siggja hesi krav grov út í eygum tygara?

Umframt hava vit sjálvandi ein hóp av ynskjum, sum vit javnt og seigt fylla skuffurnar við í Tinganesi.

Ikki tori eg at mæla tygum til at byggja í Dagblaðið at meðal-inntøkunum hjá útróðrarmönnum fyri 1981, so væl liggja tær í tráð við tað, eg byrjaði at siga í sjónarmiðinum her.